Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Alzina de l'Aragonès

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca:	Maresme
Lloc/Adreça:	Torrent de Sant Jaume
Emplaçament	Des de la confluència del carrer d'Extremadura i l'avinguda de Sant Jaume, entrar pel camí de can Cassola, 370 m. en línia recta i trencar, a mà dreta. L'arbre està situat uns dos-cents metres amunt del rial, quan aquest esdevé més estret, a mà esquerra.

Coordenades:

Latitud:	41.631857
Longitud:	2.676734
UTM Est (X):	473074
UTM Nord (Y):	4608954

Classificació

Número de fitxa	08163 - 288
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Espècimen botànic
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Pública
Titular:	Agència Catalana de l'Aigua (Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya; C. Provença, 260 - 08008 - Barcelona).
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dg., 03/11/2024 - 08:54

Descripció

L’alzina de l'Aragonès, és un exemplar singular de *Quercus ilex, una alzina monumental* situada a la llera dreta del rial, uns dos-cents metres a munt entrant des del camí que mena a Can Cassola. Resseguim el mateix mur de pedra que ens queda a mà esquerra, entre avellaners, alzines i canyissars. De sobte, el rial s'estreny i l'accés es complica degut a la vegetació i les canyes i bardisses impedeixen la visibilitat de l'espècimen. Una arrel de grans dimensions que travessa el rial ens delata la seva presència. Mirant enlaire, s'observa una capçada de més de trenta metres d'amplada. Tallant unes canyes del marge s'accedeix gairebé a tocar del tronc.

És un arbre robust, perennifoli, d’uns 300 anys, que destaca per la seva capçada, extremadament densa i arrodonida i amb el tronc ben dret i bifurcat. Té una brancada ben repartida que permet donar uniformitat a la capçada. El tronc actual és el resultat de la fusió de dos troncs. L’escorça és de color bru, rugosa i clivellada. Les fulles són lanceolades, de 3 a 7 cm amb el marge dentat, verdes per l’anvers i blanquinoses pel revers. El fruit és la gla, que té una cúpula amb escates, però no punxa. El terra n’és ple de seques que formen una capa gruixuda i cruixent al caminar-hi per sobre.

Mesura uns 25 m. d’alçada per 30 m. d’amplada de capçada aproximadament. El perímetre o volt de canó dels dos troncs serien de 2,40 i 3,24 aproximadament, mesures preses a 1,30 metres d'alçada des del volt de soca.

Observacions:

Ha sofert alguna poda, sense massa miraments, pel pas d'un cablejat elèctric.

Història

Es tracta d'un espècimen autòcton mediterrani, molt més resistent als incendis que no pas el pi. La fusta de l'alzina s'ha emprat tradicionalment per a fer carboneig. Però en cap cas aquest exemplar és fruit d'un rebrot. El creixement d'aquest arbre perennifoli és molt lent, i per tant produeix una fusta extremadament dura i compacte, molt apreciada per a fer eines per treballar la terra i fusteria (boter, mestre d'aixa, fuster).

De l'escorça se n'obtenen tanins que serveixen en l'adoberia, però també es apreciada la mel mono floral. Les alzines prop de les masies han estat molt apreciades en temps on hi havia bestiar, perquè els glans eren emprats per donar de menjar als porcs i fer-ne farines.

Bibliografia

BASSA i VILA, Oriol; PUJOL COLLET, Joan (1999). Guia del medi natural de Pineda de Mar. Ajuntament de Pineda de Mar.

PASCUAL, Ramon (1994). Guia dels arbres dels Països Catalans. Barcelona: Pòrtic Natura.

PASCUAL, Ramon (2009). Guia d’arbres per a nois i noies. Cossetània Edicions.

PHILIPS, Roger (1985). *Los árboles*. Barcelona: Editorial Blume.

PUJADAS i MARQUÉS, Joan (2004). *Àlbum Sara Llorens. Recull, notes biogràfiques i bibliogràfiques.* Ajuntament de Pineda de Mar: Pineda de Mar.